

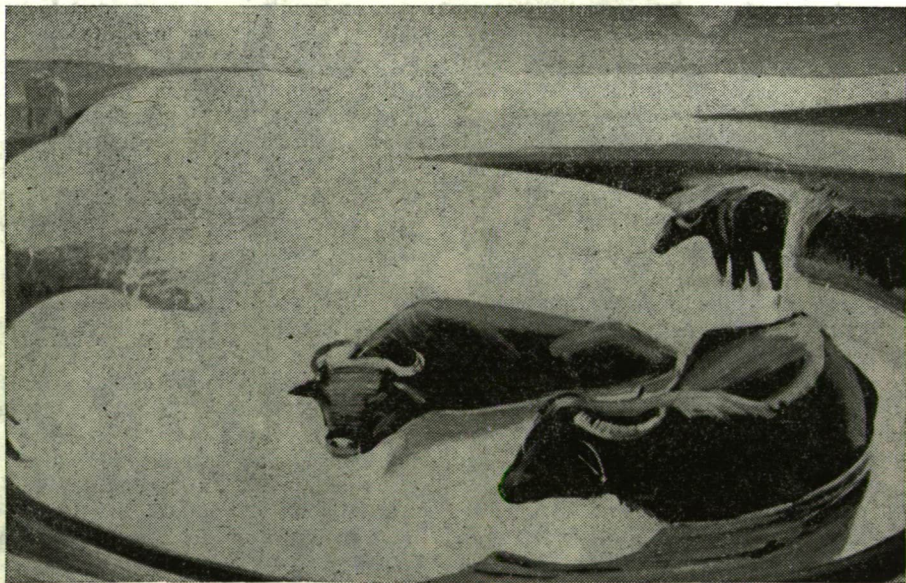
hattak a Népszava szerkesztőségének munkájába. A fiatal, tehetséges kommunista és baloldali szociáldemokrata újságírók: Kállai Gyula, Kasztell András, Gosztonyi Lajos, Gergő Zoltán munkája nagymértékben emelte a lap színvonalát és előfizetőinek számát, az opportunista vonal viszonylag háttérbe szorult, és lehetővé vált a függetlenségi mozgalom népfrontpolitikájának a meghirdetése. Munkájuk döntően hozzájárult, hogy a Népszava ismert 1941-es, antifasiszta jellegű karácsonyi száma létrejöjjön.

A kormányzat 1942 tavaszi—nyári terrorhulláma — amely a lap számos munkatársát is sújtotta — átmeneti megtorpanást okozott, de 1943-ban ismét megerősödött a baloldali hangja. A napilap mellett fontos szerepet játszottak a fasiszmos elleni küzdelemben az évenként megjelenő Népszava-naptárak. 1942-ben például Petőfi, Ady, Heine és Victor Hugo költeményei szólítottak harcra. Az emberiség nagy gondolkodóit idézik a lapban: „Ha egyszer a nép elkezd gondolkodni, lehetetlen abban meggátolni...” (Voltaire). „Semmi sem igazabb ama megállapításnál, hogy minden emberi erény kapcsolatban van a szabadsággal” (Schiller). „... Minden lépésért, amit előre teszünk, keményen kell küzdeni — írta a lap —, s ha azt akarjuk, hogy az emberiség fölszabaduljon, ha azt akarjuk, hogy ne legyen többé háború, akkor jutassuk győzelemre a szocializmust.”

A Népszavát Magyarország német megszállása idején, 1944 márciusában betiltották, s csak 1945 februárjában indult meg a felszabadult fővárosban.

A felszabadulás utáni időkben a lap az SZDP új vezetősége alapján baloldali irányzatának szócsöve volt, az 1946 végén a párton belüli áramlatok között kibontakozó vitában viszont igyekezett semleges maradni. 1948 tavaszán, amikor a párton belül a baloldal kerekedett felül, a Népszava ismét egyértelműen a baloldal orgánummá vált. A két munkáspárt egyesülésével a szakszervezetek napilapja lett.

Szakasits Árpád, aki tíz esztendeig külső, harminc évig belső munkatársa volt a Népszavának, így értékelte ezt az eseményt: „1948-ban egyesült a két nagy munkáspárt! Boldog voltam, hogy pártunk úgy döntött, maradjon meg a Népszava — a szakszervezetek lapjának. Bölcs döntés volt ez! A szervezett munkások teremtették meg a Népszavát, s az övék maradt... A Népszava bilincsei lehulltak. Szabadon hirdetheti, méltósággal szolgálhatja századunk legnagyobb eszméjét, a marxizmus—leninizizmust; a legigazabb igazságot, a munkások, a dolgozó emberek igazságát.”



CS. PATAJ MIHÁLY: FÜRDOZÓ BIVALYOK